

truffen med Hensyn til Straffeanstalterne i Horsens og paa Bridesløselille Mark, at overlade disse Straffeanstalters Arbeidskraft til private Entreprenører, har vaakt megen Uro og Betyrning hos en stor Deel af de Industridrivende. Denne Betyrning har fundet sit Udtryk i et Andragende til Rigsdagen, som jeg har havt den Ære at indlevere, og skjøndt jeg nu ikke kan samstemme med selve Andragendets Hensigt at modvirke den paatænkte Foranstaltning, maa jeg dog bede Thinget tillade, at jeg paa Grund af min Stilling til Adressen som dens Indbringer med nogle faa Ord gaar ind paa Sagen. Jeg kan ikke samstemme med Adressen af to Grunde, deels fordi jeg virkelig antager, at selve Foranstaltningen vil være gavnlig for Statskassen og saaledes ikke vil kunne opgives, deels fordi jeg troer, at der tildeels ligger en Misforstaaelse eller Feiltagelse til Grund for Bestræbelserne imod denne Foranstaltning. Det er nemlig klart, at hvad enten Straffeanstalternes Arbeidskraft benyttes af selve Staten eller af Entreprenører, saa vil, naar den benyttes til det Samme, Resultatet for de Industridrivende omtrent blive det samme; om en privat Entreprenør anvender 100,000 Rd. som Driftskapital til at beskæftige Arbejderne, eller Staten anvender 100,000 Rd. som Driftskapital til at beskæftige Arbejderne, saa maa, naar det er til det samme Arbejde, Resultatet for de Industridrivende vistnok blive det samme. Forskjellen kan ialfald kun være den, at en privat Entreprenør med større Ohygtighed kan gjøre det; men dette kunde dog ikke være nogen Grund til at modsætte sig en slig Foranstaltning.

Smidleytid kan det ikke nægtes, at de Industridrivendes Stilling ligeoverfor en saadan Beskæftigelse af Straffeanstalterne er meget mislig, og at det er en Concurrence, som de Industridrivende ikke i Længden ville kunne taale, da Baabnene ere ulige. Medens der nu ikke ved Modstand mod selve Foranstaltningen kan gøres Noget for dem, troer jeg dog, at der af Administrationen i andre Henseender vil kunne tages Hensyn til den mislige Stilling, hvori de Industridrivende ere bragte. Det Allerbedste vilde jo være, dersom det kunde

betale sig for Straffeanstalterne at beskæftige sig med Artikler, der vare Gjenstand for Udførsel. Jeg troer aldrig, at det har været forsøgt, men jeg troer, at det til en vis Grad maatte kunne skee, uden at Straffeanstalterne derved vilde lide noget Tab. Jeg maa tillade mig som noget sagkyndig i disse Forhold at nævne som et Arbejde, der saaledes godt kunde egne sig til Udførsel, Tilvirkning af strikkede Varer, f. Ex. Strømper og Trøier. Denne Artikel vilde nemlig ikke behøve at træde i Concurrence med Indlandet, da det er en Vare, som der haves Brug for paa det store europæiske Marked. En anden Maade vilde være at staffe Straffeanstalterne Beskæftigelse for Staten selv. Det berøer desværre ikke paa Justitsministeren at udrette dette; men jeg skulde dog tillade mig at opfordre den høitagtede Justitsminister til at gjøre, hvad han i saa Henseende formaaer. Om end ikke den hele Arbeidskraft derved kan beskæftiges, saa vilde dog allerede Meget været vundet derved, at den Arbeidskraft, der ikke overlades til Entreprenøren, anvendes til Arbejde for Armeen. I den Commission, der har været nedsat, har man udtalt sig for at kaste sig over en bestemt Branche ved det Arbejde, der udføres for Anstalternes Regning, og at realisere Varerne ved Auction, fordi man paa den Maade kunde tvinge den private Concurrence over paa andre Brancher. Jeg har selv været med at foreslaae dette, og saavidt jeg har kunnet erfare af Forhandlingerne, synes det ogsaa at have vundet Indgang hos Ministeriet. Det er jo vistnok — det er Noget, som Enhver maa indrømme — et meget haardt Middel mod de Private, der beskæftige sig med Arbejde af den Art, men det kan være nødvendigt for Staten, og de maae finde sig dertil. Men naar de nu ere tvungne ud af denne Arbeidskreds, saa synes det ogsaa, at de maatte have Krav paa, at Staten holder sig til den, og at, naar der i Tidens Løb frembyder sig andre Arbeidsveie, som kunne være fordeelagtigere, den da ikke strax kaster sig over dem; jeg er bange for, at de locale Bestyrelser let kunde være tilbøjelige dertil, og jeg vil derfor tillade mig at opfordre den ærede Minister til om muligt i saa Henseende at virke paa de locale Bestyrelser. Til-